

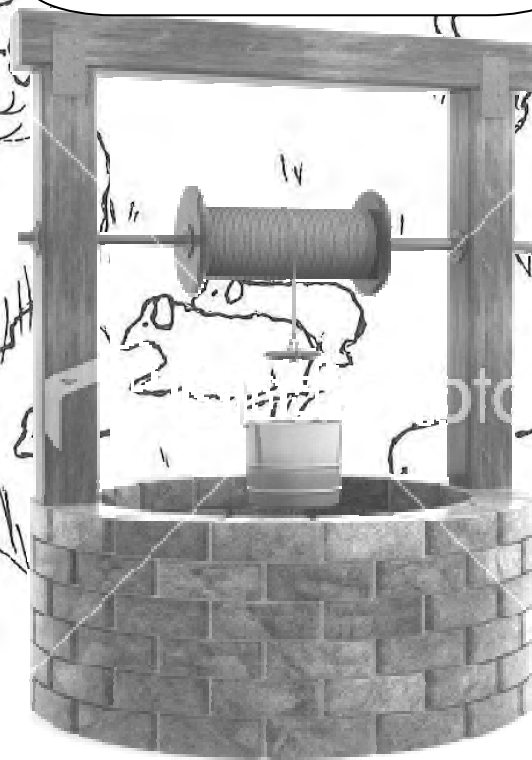
תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות ב"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעעבי"א - בנשיאות ב"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
קרית יואל - בני ברק

ט"ו בתשרי דהוא ישוב העיר

פרשת חיי שרה

כיתה ז'

הר"ר יוסף מאיר שווארץ הי"ו

חידו"ת לפר' תולדות

עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמור משמרתי מצותי חקותי ותורתי.

ודרשו חז"ל קיים אברהם אבינו אפי' ערובי תבשילין שנאמר תורתי אחת תורה שבכתב ואחת תורה שבע"פ והקשו בתוס' ישנים אמאי נקט הך מצוה דוקא, ועוד צ"ב למה לא הזכיר הקב"ה שבחו של אאע"ה במה שקירב רחוקים, תחת כנפי השכינה.

ונראה דהנה לכאורה קשה האידך קיים אברהם אבינו עירוב תבשילין, והלא קיי"ל דצרכי שבת אין נעשין ביום טוב, והא דהותר לבשל ע"י ערובי תבשילין משום דאמרינן הואיל ומקלעי אורחים, ובימי אברהם הרי היו רק עובדי כוכבים ואמרינן שם בגמ' לכם ולא לנכרים, והנה לכאורה אפ"ל הואיל ומקלעי אורחים, והואיל יתגיירו, אלא שכתבו בתוס' דתרי הואיל לא אמרינן, אמנם איתא במד"ר (פמ"ט ס"ד) שכל אלו שנתארחו בביתו של אברהם אבינו לא יצאו מביתו עד שקיבלו עליהם עומ"ש, ולפי"ז לא צריכנא אלא לחד הואיל דאי מקלעי אורחים, כי זה ודאי וברור שאם יכנסו לצל קורתו של אברהם דבלי שום ספק יתגיירו ויכנסו תחת כנפי השכינה, ובכן שפיר קיים א"א מצות עירוב תבשילין.

ובזה מתורץ למה נקט דוקא מצות עירובי תבשילין דמהא חזינן גודל המעשה של אאע"ה וכח קדושתו שהשפיע על אחרים אמונה בהשי"ת, והי' ברור שכל מי שנכנס לביתו, יצא עם אמונת השי"ת ואמרו ברוך

אל עולם ועי"ז הי' יכול לקיים עירובי תבשילין הואיל ומקלעי אורחים והם יקבלו עליהם עומ"ש, ושפיר מרומז בהאי קרא שבחו של אברהם שקירב רחוקים לעבודתו ית' ממה שקיים מצות עירובי תבשילין.

(דברי יואל)

ויאמר יעקב אל אביו אנוכי עשו בכורך.

וצריך ביאור איך הוציא יעקב דבר שקר מפיו לומר אנוכי עשו בכורך, גם צריך להבין איך טעה יצחק בעשו עד שרצה לתת לו את הברכות, ואיך לא הרגיש יצחק אבינו בכח קדושתו שעשו הוא איש יודע ציד איש שדה, ונראה לפרש על פי מה שפירש הגה"ק רבי זושא מאניפאלי זי"ע מה שאמרו חז"ל (במס' קידושין) מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה. דלכאורה הול"ל הקב"ה מחשבה למעשה, וביאר דהנה מכל מצוה נברא מלאך קדוש והעושה מעשה מצוה בלא כוונה הנה נחסר נפש המלאך והשי"ת ברוב חסדו מצרף מעשה זו שהי' בלא כוונה למחשבה של איש אחר שהיה לו מחשבה טובה לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה, וע"י המחשבה נברא נפש המלאך בלבד, ובצירוף שניהם נשלם המלאך והמצוה בשלימות, עכדה"ק. וכמו"כ יש לומר דהנה בודאי גם עשו קיים קצת מצוות כמו שאמרו חז"ל שהי' מקיים כיבוד אב, אמנם לא היו מצותיו שלמים בכוונה רצויה לשם פעלם ונחסר להם בחינת המחשבה, ורק

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייחסות ב"ס מרן רבינו הקדוש זיעוועב"א - בנשיאות ב"ס מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

כי נהרגהו או נכהו, אם כן תהיה יראה הכרחית, מכח יסורי עונש ולא בזה בחרתי, לכן אמר המלך לגדלו ולרוממו, להושיב את כסאו מעל השרים, ובזה עצמו יבוש ויכלם, ויאמר בלבו מה עשיתי נגד מלך מוחל וסולח, וטובה מרדות אחת בלבו של אדם יותר ממאה מלקיות, וזה שאמר "משוך חסדך ליודעך קל קנא ונוקם", וזה שאמר ויתן לך ה"אלקים" דמשמע "דין", היינו רק על דרך זה ענש יענש, במה שהקדוש ברוך הוא ישפיע לו מוטוב

בצירוף מחשבת המצוה של יעקב נעשו שלמים, ועל כן טעה יצחק בעשו לחשבו לצדיק כיון שהיו מצותיו בשלימות, אמנם לפי שעשו כפר בעיקר אבד זכותו וחלקו מהשותפות, ויעקב אבינו קיבל כל חלקו ושכר מצותיו, ועל כן אמר יעקב אנוכי עשו בכורך כיון שכל זכויותיו של עשו היה אצל יעקב נחשב כאילו הוא קיימם בעצמו.

(דברי יואל)

ויתן לך האלקים. יש לפרש דהא "אלקים"

ויעקב איש תם יושב אהלים

פעם אחד בא לפני הרה"ק מפרשיסחא זי"ע אחד מהחסידים רך בשנים, והבין שהוא וותרן מאוד עד שנותן מלבושיו לעניים, ואמר לו שלא זהו הדרך וכו', ואמר לו בשם הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע פירוש הכתוב ויעקב איש תם יושב אהלים, ופירוש רש"י תם שאינו חריף לרמות קרוי תם, והקשה הרה"ק מלובלין הא כתיב (בראשית כט, יב) אחיו ברמאות, ותירץ שצריך האדם שיהיה אדון ואיש על המדות, ולא שיהיה בעצמו המדה, אלא צריך שיהיה המדה טובה בידו, פעם להתנהג במדה זו לשם שמים, ואם צריך לנהג בהיפוכו לשם שמים כן יעשה, וזה שאמר ויעקב איש תם שהיה איש על מדת התמימות גם כן מתי להיות "תם", כל זה אמר בשם הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע, וסיים דבריו: "כן אתה בני, הגם שמדה טובה היא מאוד הנדיבות אבל צריך האדם להיות בעל המדה מתי להתנהג בזה".

משמע "דין", ויתר נראה דהוי ליה למימר "ויתן לך ה'", דהוא משמע רחמים. ונראה על פי דרך רבינו הקדוש הרבי ר' בער ממעזריטש זצוק"ל, לפרש הפסוק (תהלים לו, יא) "משוך חסדך

ולגדלו ולרוממו, ועל ידי זה יתן מרדות בלבו, להכניע את עצמו לפני מלך מלכי המלכים, ויחשב לפניו כעונש הבא ממדת אלקים.

(עצי חיים)

ליודעך קל קנא ונוקם", על פי משל למי שהיה אהוב וחביב בעיני המלך, ואחר כך הרים יד במלך ובכבודו, ונגמר דינו ליסרו ולהכותו, ויען המלך כי נכמרו רחמיו על אהובו, מה בצע